

Gemeente Renkum

Voorstel aan de raad

Verantwoordelijk team
Ruimtelijke Ontwikkeling & Milieu

Nummer

Kenmerk
12594

Raad d.d.
16-12-2015

Paragraaf begroting
3D

Portefeuillehouder
drs. A.D. (Wendy) Ruwhof

Steller
M. (Manon) Wille

Datum
4 november 2015

Onderwerp
Water stroomt (water- en rioleringsplan)

Geadviseerd besluit

1. 'Water stroomt' (vGRP+ 2016-2020) vast te stellen
2. De volgende nota's in te trekken:
 - o Watervisie 'Renkum werkt aan water' (raadsbesluit 28 februari 2007)
 - o Plan van Aanpak diffuse bronnen (als bijlage 5 van de watervisie richtinggevend document genoemd door de raad)
3. Het instellen van de voorziening GRP.
4. Het instellen van de voorziening rioolheffing.
5. De vrijval van de huidige voorziening rioolheffing per 1 januari 2016 en ditzelfde bedrag aan de voorziening GRP toe te voegen.

Toelichting op beslispunten

Volgens de Wet milieubeheer moet een gemeente beschikken over een door de gemeenteraad vastgesteld rioleringsplan. Er wordt nu gewerkt met het vGRP 2010-2014, dat in september 2014 is verlengd met een jaar. Vanaf 1 januari 2016 is er geen vastgesteld plan.

De zorg voor water en riolering is een voortdurend proces dat door ontwikkelingen in de tijd moet worden aangepast. De geldigheidsduur van dit plan is vijf jaar, ingaande 1 januari 2016. In 2020 zal dit plan aan de dan bestaande inzichten getoetst en geactualiseerd worden.

Naast de functie die het plan volgens de wet moet hebben als vGRP, is ook de Watervisie uit 2007 geactualiseerd en in dit vGRP opgenomen. Hiermee is 'Water stroomt' een vGRP+ geworden. De visie op water in brede zin (dus ook oppervlaktewater) en de vertaling in beleidsmatige en financiële zin zijn in dit water- en rioleringsplan opgenomen. Hiermee is dit plan ook een hulpmiddel geworden om goede beleidsafwegingen te maken op het terrein van de zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater én voor oppervlaktewater.

Het kostendekkingsplan zoals opgenomen in 'Water stroomt' biedt de financiële vertaling van het beleid en de bijbehorende maatregelen. Verder geeft het een doorkijk in de financiële consequenties van dit beleid op lange termijn (2075). De informatie uit het kostendekkingsplan zal als input dienen voor de Verordening rioolheffing.

Uit het kostendekkingsplan blijkt dat rekening wordt gehouden met een kleine stijging van de rioolheffing (0,29% per jaar).

Dit wordt onder andere veroorzaakt door het feit dat de gemeente de riolering moet gaan vervangen als deze versleten is. De nieuwaanleg van riolering is meestal betaald uit de grondexploitatie, maar de vervanging ervan moet worden betaald uit de rioolheffing. Steeds meer riolering is aan vervanging toe.

In het vorige vGRP 2010-2014 zijn andere keuzes gemaakt. Zo is indertijd rekening gehouden met 3,5 km vervanging in de planperiode, terwijl wij nu rekening moeten houden met 9 km. Door heel kritisch te kijken naar de noodzaak tot vervangen en het risicogestuurd rioolbeheer al mee te nemen, schatten wij in dat volstaan kan worden met 9 kilometer te vervangen riool, terwijl ruim 26 km tijdens de planperiode ouder zal zijn dan 60 jaar en vervangen zou moeten worden op basis van deze leeftijd en afschrijvingstermijn.

Daarnaast is indertijd geen rekening gehouden met de vervanging van de regenwatervoorzieningen (roosters, goten en dergelijke). Deze activiteit zal niet plaatsvinden in de komende planperiode, maar is wel in het kostendekkingsplan opgenomen, omdat het kostendekkingsplan naar de lange termijn kijkt. Ook werden in het verleden de investeringen volledig gekapitaliseerd en rekende de gemeente jaarlijks met afschrijving en rente. Daarmee is een 'schuld' opgebouwd en worden investeringen door de rentecomponent erg kostbaar. Om voor de toekomst te komen tot houdbare financiën voor de water- en rioleringszorg, worden investeringen eerder afgeboekt. Het streven naar eerder afboeken is een landelijke ontwikkeling. RIONED adviseert en begeleidt gemeenten in dat proces.

Beogd effect

Uitvoering van het water- en rioleringsplan zorgt ervoor dat de inzameling en het transport van afvalwater effectief blijft verlopen. Ook regenwater wordt op een adequate manier verwerkt, ook met het oog op heviger buien die wij kunnen verwachten als gevolg van een zekere klimaatverandering. Met het oog op de integrale aanpak van water worden ook oppervlaktewater en grondwater zonodig meegenomen.

Kader

Volgens de Wet milieubeheer (Art. 4.22) moet de gemeenteraad een gemeentelijk rioleringsplan vaststellen. In dit plan staat in ieder geval welke voorzieningen er aanwezig zijn, welke voorzieningen aangelegd of vervangen gaan worden en hoe deze voorzieningen beheerd zullen worden. Ook wordt aangegeven wat deze activiteiten kosten.

De Gemeentewet (Art. 228a) geeft aan dat de gemeente deze activiteiten mag bekostigen door het innen van een rioolheffing.

Argumenten

1. De vaststelling van een vGRP is de bevoegdheid van de raad. In het voorliggende plan wordt invulling gegeven aan de eerder door u vastgestelde ambitieniveaus. Door de keuze voor een groot aandeel 'direct afboeken' (en hiermee een kleiner aandeel kapitaliseren) wordt een aanzet gegeven voor een houdbaarder financiering van de water- en rioleringszorg, omdat de rentelasten niet onnodig toenemen.
 2. Met de vastgestelde nota 'Water stroomt' is het beleid dat in de Watervisie en in de bijlage hiervan staat opnieuw vastgesteld voor zover dit nog actualiteitswaarde bezit.
- 3 t/m 5 Hoewel het instellen van twee voorzieningen conform het BBV is, is bij vaststelling van het vorige GRP 2010-2014 besloten om deze voorzieningen samen te voegen. Het leek efficiënter om met één reserve rioolheffing te werken. Door jurisprudentie in de afgelopen periode over omgang met reserves en voorzieningen is het gewenst om weer met twee voorzieningen te gaan werken.

Onderwerp

Water stroomt (water- en rioleringsplan)

Datum

4 november 2015

Kenmerk

12594

Pagina

2 van 6

Deze jurisprudentie ging over transparantie over de herkomst van de dotaties in de voorziening.

Kanttekeningen

1. Dit vGRP+ impliceert een lichte stijging van de rioolheffing met 0,29 procent per jaar. Hoewel er alles aan is gedaan om een nul-lijn aan te houden (en dus niet te stijgen), blijkt een kleine stijging noodzakelijk om invulling te geven aan de gestelde doelen. Toch kan men ervoor kiezen om aan de nul-lijn vast te houden en de (veiligheids)risico's te vergroten.
- 3 t/m5 Als de accountant nog steeds akkoord is om in afwijking van het BBV te werken met één voorziening zouden wij op dezelfde voet verder de gemeente zo door kunnen gaan. Het risico op terechtwijzing door de rechter wordt dan groter ingeschat.

Draagvlak

De inwoners van de gemeente Renkum zijn via een oproep in Hoog en Laag uitgenodigd om deel te nemen aan een brainstormsessie. Deze heeft op 1 juni 2015 plaatsgevonden met negen geïnteresseerde inwoners.

Andere professionele organisaties hebben de mogelijkheid gehad om zitting te hebben in de projectgroep. Waterschap Vallei en Veluwe en Rijkswaterstaat hebben daar gebruik van gemaakt. De provincie, waterschap Rijn en IJssel en Vitens hebben voor een agendalidmaatschap gekozen, zodat zij door het ontvangen van de vergaderstukken steeds op de hoogte waren van proces en inhoud.

De in 'Water stroomt' opgenomen doelen zijn afgestemd met andere gemeentelijke beleidsterreinen en de plannen van andere overheden.

'Water stroomt' is opgesteld conform de Leidraad riolering van de Stichting RIONED.

Gezien het bovenstaande kan ervan uitgegaan worden dat er ten aanzien van het vaststellen van 'Water stroomt' draagvlak aanwezig is bij de diverse overheden.

Aanpak/Uitvoering

Aanwezigen op de brainstormavond op 1 juni 2015 zijn geïnformeerd over het verwerken van hun inbreng .

Na uw besluitvorming zullen de diverse belanghebbende partijen (bijvoorbeeld de waterschappen, Rijkswaterstaat, de provincie) het plan toegezonden krijgen met het verzoek er mee in te stemmen.

Het vastgestelde water- en rioleringsplan (inclusief kostendekkingsplan) kan als basis dienen voor het vaststellen van de rioolheffing. Hoewel vaststelling van het uitvoeringsgerichte 'beheerplan riolering' onze bevoegdheid is , wordt u in de begrotingscyclus op de hoogte gehouden van de hoofdlijnen van voortgang en ontwikkelingen van de uitvoering.

Communicatie

Op de gemeentepagina van Hoog en Laag zal melding worden gemaakt van het raadsbesluit .

Onderwerp

Water stroomt (water- en rioleringsplan)

Datum

4 november 2015

Kenmerk

12594

Pagina

3 van 6

Financiële consequenties

De financiële vertaling van 'Water stroomt' is te vinden in het kostendekkingsplan in bijlage 10 van het rapport. De uitgangspunten die hieraan ten grondslag hebben gelegen vindt u in hoofdstuk 7.

Zoals in genoemd hoofdstuk is weergegeven, heeft voorliggend plan ten opzichte van het vGRP 2010-2014 een aantal aanpassingen ondergaan, waaronder:

- Een combinatie van een kritische analyse van benodigde maatregelen voor onderhoud, reparatie, renovatie en vervanging, en van verbetermaatregelen hebben gezorgd voor aanpassing van zowel het exploitatie- als het investeringsbudget.
- Lengte te vervangen riolering: In de vorige planperiode is uitgegaan van 3,5 km. In de komende planperiode zou op basis van leeftijd van de riolering 26,6 km vervangen moeten worden. Door rekening te houden met het toepassen van risicogestuurd rioolbeheer (onder andere de staat van de riolering) wordt in 'Water stroomt' uitgegaan uit van 9 km.
- Het spreiden van vervanging van vrijvervalriolering heeft voor een gelijkmatiger, en realistischer, uitgavenpatroon geleid.
- Volledigheid: in het voorgaande vGRP was een aantal vervangingen nog niet opgenomen.
- Een wijziging van een aantal uitgangspunten heeft voor wijzigingen gezorgd, zoals o.a. een verlaging van de rekenrente voor investeringen van vier naar drie procent, een verlaging van de rente over de voorziening van drie naar twee procent en een verlaging van de ingeschatte gemiddelde inflatie van drie naar twee procent. Een ander uitgangspunt dat veranderd is, is de afschrijvingstermijn voor leidingen van HPE: die is op basis van praktijkervaring verhoogd naar 60 jaar.

Instellen voorzieningen

Voorgesteld wordt (zie ook § 7.5 van Water stroomt) om, conform het BBV, twee voorzieningen in te stellen:

1) Voorziening GRP

Deze voorziening wordt ingezet om het vGRP+ te kunnen realiseren en de daarmee gepaard gaande kosten te egaliseren. Het gaat hierbij om de jaarlijkse terugkerende lasten van beheer, klein onderhoud, energie, schoonhouden, administratie, verzekering etc., groot onderhoud, vervangingen en kapitaallasten van geactiveerde investeringen.

Deze voorziening wordt o.a. gebruikt om b.v. uitgesteld schoonmaakonderhoud alsnog uit te kunnen voeren in een volgend begrotingsjaar, het 'direct afboeken' van spaarbedragen ten gunste van een vervangingsinvestering en nog niet uitgevoerd groot onderhoud.

De stand van de huidige voorziening rioolheffing zal per 1 januari 2016 circa € 7,3 miljoen bedragen. Voorgesteld wordt deze voorziening vrij te laten vallen en als input te laten dienen voor de nieuwe voorziening GRP. Redenen hiervoor zijn dat in dit saldo reserveringen ten behoeve van nog niet uitgevoerde maatregelen uit het voorgaande GRP zijn opgenomen (die in de komende planperiode alsnog uitgevoerd zullen worden) en het afvlakken van de stijging van de rioolheffing.

2) Voorziening rioolheffing

Elk jaar ontstaan voor- c.q. nadelen op de exploitatiebudgetten als gevolg van o.a. aanbestedings- en efficiencyresultaten. Deze resultaten worden in de voorziening rioolheffing gemuteerd. Op deze wijze worden deze resultaten op transparante wijze vastgelegd. De raad kan besluiten de gelden in deze voorziening aan de inwoners terug te geven via de rioolheffing.

Onderwerp

Water stroomt (water- en rioleringsplan)

Datum

4 november 2015

Kenmerk

12594

Pagina

4 van 6

Herziening riooltarieven

Uit het kostendekkingsplan blijkt dat een stijging van de rioolheffing nodig is om tot een kostendekkend tarief te komen. Deze stijging wordt over 60 jaar verspreid. Op deze wijze is er een evenwichtige stijging van jaarlijks 0,29% (voorgaande planperiode jaarlijks 4,91 procent vijf jaar lang).

Wat ons betreft kunt u in december ons voorstel over de Verordening rioolheffing behandelen.

Risicogestuurd rioolbeheer

Een afname van de investeringslasten voor het vervangen van vrijvervalriolering verwachten wij van het vorm geven van risicogestuurd rioolbeheer. Hieronder wordt verstaan dat niet de leeftijd van een rioolbuis, maar onder andere het belang van een riool of de weg waar hij ligt (relatief gewicht) en de restlevensduur van het riool (op basis van inspectiebeelden) bepalen wanneer een riool vervangen wordt.

Juridische consequenties

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht moet de vaststelling van dit beleid worden bekendgemaakt. Er bestaat geen mogelijkheid bezwaar en beroep in te stellen. Tegen uiteindelijke beschikkingen waarin de rioolheffing aan inwoners wordt opgelegd, bestaat deze mogelijkheid wél.

WMO-aspecten

Een water- en rioleringsplan kent in de uitvoering samenhang met het eerste prestatieveld uit de Wmo: de leefbaarheid. Dit betekent concreet dat voorgestelde maatregelen een effect hebben op de leefbaarheid. Dit effect is bij voorkeur positief. Inwoners in een straat kunnen maatregelen echter soms ook als minder positief ervaren, omdat zij bijvoorbeeld niet gewend zijn afstromend regenwater te zien terwijl de maatregel juist bedoeld is om het afstromend regenwater zichtbaar te maken.

Ook kent een water- en rioleringsplan (door uitspraken over de hoogte van de rioolheffing) een relatie met het minimabeleid. Dit is echter niet direct een prestatieveld in de Wmo.

Veel uitvoeringsmaatregelen zullen een relatie hebben met bereikbaarheid (tijdens de uitvoering of structureel) voor minder-validen. In het betreffende uitvoeringsproject zal daar aandacht voor zijn.

Duurzaamheid

In de al vastgestelde ambitieniveaus (28 januari 2015) zijn verschillende duurzaamheidsaspecten te onderkennen.

De rioleringszorg wordt integraal benaderd, waarbij gericht wordt op een planmatige aanpak van inspecties en het tijdig (maar niet eerder dan nodig) vervangen van riolering, zo mogelijk in combinatie met de reconstructie van de weg en een herinrichting van de openbare ruimte. Door het onderhoud goed uit te voeren, wordt het moment van vervangen mogelijk uitgesteld. Bij alle werken wordt aansluiting gezocht bij de 'Aanpak duurzame GWW'.

Voor het omgaan met regenwater wordt rekening gehouden met heviger buien, zonder wateroverlast of schade te veroorzaken.

Effect op vermindering regeldruk

geen

Onderwerp

Water stroomt (water- en rioleringsplan)

Datum

4 november 2015

Kenmerk

12594

Pagina

5 van 6

Alternatieven

Een GRP is een wettelijk verplicht plan. Er is geen ander alternatief voor dit besluit anders dan 'niet vaststellen'.

De raad kan besluiten af te wijken van de reeds vastgestelde ambitieniveaus. Dit kan leiden tot een ander kostendekkingsplan en dus een lagere stijging van de rioolheffing. Als voorbeeld kan genoemd worden dat de stijging 0,14 procent wordt als gekozen wordt om alle ambitieniveaus naar 'basis' (wettelijk minimum) bij te stellen.

Onderwerp

Water stroomt (water- en rioleringsplan)

Datum

4 november 2015

Kenmerk

12594

Pagina

6 van 6